

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Mungóék védik a gyermekeket.

Makó, szept. 5.

Hej, de nagyon szereti a mungó-kormány a gyermekeket! Valóságos krisztusi szózáttal édesgeti a gyermekeket magához. „Bocsássátok hozzám a gyermekeket, mert ők a mennyek országa.”

Hát bizony a menyországba, de legalább is a másvilágra akarja küldeni a mungó-kormány reszeltős fejű miniszterelnöke a gyermekeket, de csakis a szegény gyermekeket, kiket a sors kilökött az utcára, hogy a mai nyomoruságos életviszonyok mellett gyöngye erejökkel ők keressék meg családjuk számára a keserves kenyeret.

Száz meg száz gyermek talált jól jövedelmező kereseti forrásra az ujságárusítás révén.

Makón is sok szegény családnak jól jött az a pár korona, amit a nehezebb munkára képtelen gyermek ujságárusításból hozott haza mindennap a szülői házhoz.

Ezt a szegény gyermekek kenyérkeresését irigyelte meg a mungó-kormány, hogy szorítaná rá őket az Isten az ujságárusításra, mert mungóék az ujságárusításra vonatkozó ukázukat úgy tervezik, hogy ujságárusító igazolványt csak az nyerhet s így ujságot csak az árulhat, aki 18 éves elmúlt.

Hiába, mégis szép ez a gyermekvédelem. Csak az a baj, hogy mungóék a szegény gyermeket védik a jó jövedelemtől, de mikor arról van szó, hogy a gyermek munkáról szóló törvényt becsületesen végrehajtsa, akkor hallgatnak, mint tők a fűben.

A legkiáltóbb példa erre itt volt közelünkben Mezöhegyesen, ahol az ottani cukorgyárban, egy egész iskolára való iskolásgyermekeket dolgoztattak s elvontak az iskolától.

Szegény néhai Láng István tanfelügyelő ugyancsak szutyongatta ezért a hatalmas, tüke-erős gyárat, de bizony kevés eredménnyel. A gyermekek talán még ma is agyoncsigázva a korai munkától.

Miért nem védi a mungó kormány ezeket az agyondolgoztatott s a korai munka folyán korán sir-

ba juttatott gyermekeket? Miért nem védi meg a mungó-kormány azt a sok ezer gyermeket a butaságtól s a műveletlenségtől. Még Csanádmegyében is és a makói tanyák között is felnőnek iskola nélkül.

Tudjuk már, hogy miért. Kell a gyermek a magyar nagybirtok számára, ahol a gyermekmunka a a legolcsóbb munkaerő. Kell a gyermek kora hajnaltól késő estig való disznópásztorkodásra éhbérecskékért. Kell a gyermek, hogy a Mezöhegyes vidéki cukorgyár

számára cukorrépat termelő uraságoknak 40-50 krajcáros napszámusok legyenek.

Ezeket a korán kiuzsorázott gyermekeket nem védi a mungó-kormány. Csak a szegény ujságárus gyermekeket sajnálja.

A dohány drágítás, az adóemelés a szegény ember zsebéből huzta ki a garast, most meg a szegény gyermek lajbizsebéből akarja kirántani a fillért s a falat kenyeret a szájából.

Hej, mert de szép is ez a mungó gyermekvédelem.

A Makó vidéki hadgyakorlatok.

Holnap kezdődik a próbaháború.

Kémekkel van tele Csanádmegye.

- Saját tudósítónktól. -

Makó, szept. 5.

Szürke, fehér felleg borul a csanádi határra. A vasárnapi pihenő után megindult a manőverezés tovább, esőben, sárban, pihenés nélkül. Még csak egy pár nap választ el a döntő összecsapásoktól s így már a hadállás képe kezd kibontakozni. Szeptember hatodikán azután teljes lesz a kép, felbontják az ordre de batailleket és megkezdődik a próbaháború igazi része: a csata. A nagyszerű próbaháború újabb részleteiről következőket jelenti tudósítónk:

A működő csapatok hadállása.

Békéscsaba, Földeák, Hódmezővásárhely környékén végzik most utolsó mozdulataikat a nadi feladatok megoldásán buzgolkodó hadosztályok. Összecsapnak, falvakat szállnak meg, majd ismét tovább vonulnak. Így megy ez mostan egészen szeptember hatodikáig, amikor abbamarad a hadosztályok csatározása: felbontásra kerülnek a vezérőrnagy, altábornagy, zse-

bekben levő titkos, lepecsételt ordre de batailleok és az ott megállapított parancshoz híven siet minden csapat a maga helyére, a zárógyakorlatok kezdetén elfoglalandó pozíciójába. Az északi hadtest már körülbelül ott is van helyén. Meixner hadtestparancsnok Békéscsabán tartja szombat óta főhadiszállását, a szétágazó tábori telefon- és táviróhálózzal magához láncolta hadteste csapatait és várja a megtámadást. A déli hadtest kedden indult el. A nagyszabású hadtesttörzse Köves Hermann altábornaggyal az élen kedden reggel kerekedett utnak és parancsára megmozdult az egész szegény hadtest északi irányban. Minden készen áll a nagygyakorlatra, éppen csak az idő változott kedvezőtlenre.

Miért ép Csanádban vannak a hadgyakorlatok?

A terepválasztáshoz különböző kombinációkat fűztek, amit semmiképpen sem lehet helyeselni.

Szenzációra való éhességre vallanak megint azok a hírek, amelyek a felsőolaszországi sikssággal való hasonlatosságot politikai kombinációkkal kísérik. Mint gazdasági kultúrával erősen átszeldelt terület, természetesen hasonlít ez a terep felső Olaszországhoz, de minthogy minden hasonlat sántít, ez sem egészen úgy van. Szükségtelen mellékgondolatokkal magyarázni a főgondolatot, a hadvezetőség gyakorlati intencióját; mert hiszen, hogy Németországba ne menjünk, Oroszország nagyrésze is hasonló terepeknek van bővében. A siksságon való gyakorlatozást eddig meglehetősen elhanyagolták; a gyakorlatok nagyobbrészt helyes vidékeken folytak le, ami több változatosságot nyújtott ugyan, de a tökéletes kiképzés ez által hiányt szenvedett. Ez a legfőbb oka, hogy most sik vidéken folynak a gyakorlatok.

Nehéz feladat vár a tüzérségre?

A mostani síkföldi gyakorlaton különös figyelem lesz a tüzérség működésére. Ezzel kapcsolatban pedig még nagyobb jelentőséget nyer a felderítő szolgálat. Minthogy emelkedettebb hely a kilővésre, valamint a védtelen tornyokon kívül a megfigyelésre is alig van, kellő helyen pedig ugyszólván soha, nagy szerepe lesz nemcsak a léghajónak, amelyet egyébként már eredményesen használtak a veszprémi és morvaországi nagygyakorlatokon, valamint a legújabb hadieszköznek, a repülőgépeknek. Minthogy a sikon nagy távolságban, különösen az árkok és fások mögött ugyszólván láthatatlannul eltűnnek az ellenséges csapatok, nagyobb mértékben kell majd alkalmazni a közvetett lövést, tehát a tarackezredek akciójára lesz nagyobb mértékben szükség.

A repülőgépek szerepe a gyakorlaton.

Ugyszólván első nagyobb gyakorlati próbájuk lesz ez a manőver a repülőgépeknek. Ki fog tűnni, vajjon mennyi repülőgépre lenne szüksége egy hadilábon álló hadseregnek, hogy a földterítést és hírvivést kifogástalnan szolgálhassák. Számításba kell emellett venni azt is, hogy a repülőgépeknek

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a m. t. vásárlóközönséget értesíteni, miszerint 15 év óta fenálló

kézmű-és nődivatáru üzletemet

helyeztem át. Amidőn a m. t. vevőkörömnek cégem iránt tanúsított eddigi nagybecsült bizalmáért köszönetet mondok, kérem ezen bizalmat részemre továbbra is fentartani. Minden igyekezetem ezután is oda fog irányulni, hogy szükségletüket szigorúan szabott áraim mellett a legelőnyösebben szerezhessék be. Üzletem vezetésében úgy, mint eddig is, főtörekvésem oda fog irányulni, hogy mindenben a legjobbat és legújabbat nyújtsam. Különösen figyelmébe ajánlom m. t. vevőimnek ugyanbevezetett menyasszonyi kelengye és kész női fehérnemű raktáramat, továbbá perzsa szőnyegeimet, amely cikkeknél előnyös összeköttetésem révén a legmagasabb igényeket is kielégülhetem. — Tisztelettel: **Neumann Zsigmond.**

Telefon-szám: 80

részint a természetes balesetek, részint az ellenség éber üldözése következtében nagyobb fogyatéokra van kilátásunk, tehát a cél veszélyeztetésének elhárítása végett nagyobb tartalék repülőhadra is lesz szükség. Amint pedig látjuk, a repülőgépek alkalmazásában Németország, különösen pedig Franciaország erősen megelőztek bennünket.

— A tripoliszi háboruban a néhány olasz repülőgép is, pedig ez csak kezdetleges állapot a francia, vagy német szervezkedéshez képest, nagy szolgálatot tett a földérintésben, megelőzött meglepetésszerűen intézett támadásokat az olasz hadállások ellen, kikémlelte az arab-török hadak fölvonuló útjait, számerejét s így az olaszok mindig aránylag csekély veszteséget szenvedtek. Sőt egyszer-másor aktíve is beleavatkozott a repülőgép s nagy zavart támasztott a tripoliszi soraiban a levetett bombákkal. Kétségtelen tehát, hogy a repülőgépek ma már kiváló szerepet jutott a harctéren s bizonyára a mostani hadgyakorlaton közreműködésükből érdekes tanulságokat szerez a hadvezetés.

Hervay alispán megvizsgálta az utakat.

Hervay István alispán ma Gellér Béla államépítészeti hivatal főnökével és Rákossy Gyula Makóváros rendőrkapitányával, automobilon a hadgyakorlatok színhelyére, Mezőhegyesre utaztak, hogy az utolsó intézkedéseket megtegyék s az eddigi munkálatokat felülvizsgálják. Az alispán megvizsgálta a pítvárosi, tótkomlósi és a csanádpalotai utakat, melyeknek állapotát kifogástalannak találta. Egyben felülvizsgálta a közbiztonság érdekében tett intézkedéseket. Az alispán a vizsgálat eredményéről kedvezően nyilatkozott.

Makó város részéről nem üdvözlik a trónörökösöt.

Most már egészen bizonyos, hogy a makói vasúttállomáson a trónörökösöt egyedül Hervay István alispán fogja üdvözölni. Makóváros részéről hivatalosan senki sem vesz részt a fogadtatáson. Eredetileg úgy volt tervezve, hogy Galambos Ignác dr. polgármester is üdvözölni fogja a trónörökösöt, de a miniszterelnök határozott utasítására erről a tervről letettek. *Ferencz Ferdinánd* trónörökös nem igen szereti a fogadtatásokkal járó ceremóniákat s az ünneplő szónoklatokat. Katona ember izig-vérig, aki a szóáradatokat nem kedveli. Épp ezért a miniszterelnök úgy intézkedett, hogy a vasúttállomáson csak Csanádvármegye főispánja, ennek nemléteben az alispán üdvözölje a trónörökösöt. Ez az üdvözölés is csak pár szóból fog állani.

Kémek járknak a megyében.

A nagy hadgyakorlatok egyik feltűnő jelensége, hogy rendszerint sok gyanus egyén lép el a hadgyakorlatok környékét, akik idegen államok kémjei s mint házalók, élelmiszer árusok, a működő hadsereg körül tartózkodva, katonai titkokat ellesnek s kiszolgáltatják azokat idegen államoknak. A hadgyakorlatok vezetőségének s a csanádmegyei hatóságoknak sok gondot okoznak ezek a gyanus egyének, kik már is nagyszámban ólálkodnak a had-

gyakorlatok területén. Tegnap is több gyanus egyént tartóztattak le a központi járás községeiben, a kiket rövid kihallgatás után eltoloncoltak a határból s Budapestre vitték, ahol erős megfigyelés alá helyezik őket.

Elfogtak egy kémét Magyarcsanádon.

Vagy anarchista — vagy kémkedő orosz tiszt.

A társának sikerült

elmenekülnie.

Saját tudósításunk.

Makó, szept. 5.

Óriási szenzációja van a makói vidéki nagygyakorlatoknak. A magyarcsanádi határban a cirkáló csendőrőrsjárat letartóztatott egy gyanus idegent, ki a legnagyobb valószínűség mellett, veszedelmes kém. Az eset óriási konsternációt keltett, csak azért is, mert a gyanus idegennek társa is volt, kinek sikerült a nyomozó csendőrség elől elmenekülnie. A szenzáció esetről tudósításunk a következő:

Kémek járknak a vidéken.

Tudott dolog, hogy a hadgyakorlatok tartamára a csanádmegyei csendőrőrsöket rendkívül megerősítették. A megerősített csendőrőrsök éjjel nappal bejárják a községek határait s ügyelnek arra, hogy gyanus idegenek ne tolongjanak be a hadgyakorlatok területére, mert ilyenkor ugyan csak ellepek a kémek a vidéket.

A gyanus idegen letartóztatása.

Tegnap az esti órákban a magyarcsanádi csendőrőrs két gyanus idegent látott közeledni az országúton. Az egyik amint a csendőröket meglátta letért az országútról s eltűnt az út meletti bokrok között. Az országúton közlő másik alakot a csendőrség azonnal megállította, ez azonban magyarul nem tudva idegen nyelven hebegett valamit. A csendőrök azonnal bekisérték a gyanus alakot az apátfalvai községhez, hol azonnal vallatásra fogták.

Megtartóztatott minden felvilágosítást.

A gyanus idegen megtartóztatott minden felvilágosítást. A csendőrök erre kikutatták az idegen zsebeit. *Meglepető dolgok kerültek napfényre. Különböző katonai térképek. Magyarország katonai térképe. Magyarországi erősbítések, utak és vasúti hidak pontos rajzai. Továbbá megtalálták nála legpontosabban megrajzolva a Mezőhegyes felé vezető utat. Továbbá volt nála egy titkos irás abc-je.*

Ujságíróknak mondta magát.

Mikor ezt a sok terhelő bizonyítékot felmutatták előtte, nem tagadhatta tovább, hogy bizonyos céljai voltak Magyarországon. Elmondta, hogy lengyel újságíró *Kruss Kázmér*nak hívják s azért jött Magyarországra, hogy az itteni népeletet tanulmányozza.

Behozták a gyanus aiakat Makóra.

Az apátfalvai csendőrőrsön az állítólagos újságíró azonnal behozták Makóra a központi főbírói hivatalba, hol őrizet alá vették. Itt midőn vallatni kezdték igen sok ellenmondásba keveredett. Megindult a nagy távirati kérde-

zősködés a gyanus egyén kiléte felől. Az ország minden részébe röpültek a táviratok de legfőképp Budapestre az államrendőrséghez.

Budapestre vitték a kémét.

A nagy távirati kérdezősködésnek az lett az eredménye, hogy sürgönyi intézkedés történt az elfogott állítólagos hírlapíró azonnali Budapestre történő szállítása végett. A gyanus idegent erős fedezet mellett még ma délután felszállították Budapestre.

Nagy ijedelem a községekben.

A gyanus idegen elfogatása futó tűzként terjedt el a községek lakossága között. Nagy rémülettel tárgyalták az esetet s arról kezdtek beszélni, hogy az elfogott idegen anarchista, aki merényletet akar elkövetni Mezőhegyesen. Ez azonban egyelőre csak a legmerészebb fantázia szüleménye.

Návay Lajos háborút jósol.

Vészes felhők a külpolitikai láthatáron.

Hogy a külpolitika egén nagyon vészes felhők tornyosultak, melyeknek villáma bármikor lecsaphat, azt régen tudjuk, de hogy ez a villám oly közel legyen, azt nem is sejtettük.

Hogy miből gondoljuk ezt, azt alább közöljük.

A napokban történt, hogy egyik vásárhelyi földbirtokos földéaki rokona együtt utazott Návay Lajossal, a képviselőház volt elnökével.

Návay Lajos barátságos bekövetkezése előtt köszönt le s nem igen vett részt azután a parlament ülésén se, — nagyon tartzkodóan nyilatkozott.

Rátértek a Csanádmegye környékén folyó hadgyakorlatokra is. A beszélgetés folyamán Návay Lajos az alábbi súlyos kijelentést tette:

— *Nem lehetetlen, hogy gyakorlat után a Balkánra masiroznak le a magyar fiúk!*

Nem tudjuk, hogy miből gondolja Návay Lajos ezt a szomorú eshetőséget, hogy azonban mondotta az bizonyos, mikor pedig politikailag olyan egyéniség, ki latba esik — ilyen kijelentéseket tesz, bizonyára tud valamit, amit még most hét lakat alatt őriznek.

Föld és ház eladás.

2584. számú új utcai és 2676. számú kigyó-utcai házam, a rákosi-utfélen levő egy járandóm, a kákás alatt levő egy járandóm, a belső nyomáson, a keskeny-hegynek innenső végénél levő egy járandóm örök áron eladó.

Bökönyi István 2584. sz.

Földeladás.

A Vásárhelyi-ut mellett a makói ugarban az **husz kislánc** föld tanyaépületekkel együtt örök áron eladó. — Értekezhetni lehet: Galamb Pállal a helyszínen. Ugar, 724 41. szám alatt.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Szept. 6. Római kath. Jusst. szt. Gör. kath. August. 23. Tádé aps. — Napkél 5 óra 16 perckor, nyugszik 6 óra 44 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változó, szeles idő várható, hősüléssel és elvélve csapadékkal. Sürgönyprognozís: Változó, szeles, hűvösebb Délhőmérséklet: 18.9 Celsius.

— **Tisztújító közgyűlés a városnál.** Makóváros képviselőtestülete, mint annak idején megirtuk meglebbezte a vármegyének azt a határozatát, melylyel kimondotta, hogy a városi főmérnök fizetés tekintetében a VIII. rangsorba tartozik, hasonlóképpen meglebbezte a város a törvényhatósági bizottságnak azt a határozatát, melylyel kimondotta a második rendőrbiztosi állás rendszerezését. A felebbezéseket azonban a miniszter elutasította, ezért *Galambos Ignác* dr. polgármester ma megkereste a vármegye alispáni hivatalát a tisztújító közgyűlés kitézése tárgyában, hogy a két állás melyek mindegyike ideiglenesen van betöltve, végleg betölthető legyen.

— **Uj iskolák építése Makón.** Makóváros képviselőtestülete már réggel elhatározta a fölttes hatóság utasítására, hogy a tankötelesek befogadására részint a bel-, részint a külterületen négy új iskolát épít és pedig egyet Makón a Bajza és Murányi-utca keresztezésénél, kettőt a Komlósi-utfélen egyet pedig a Sűrű tanyai iskolák között. Mint hogy ezeknek az iskoláknak építése igen sürgős, Makóváros tanácsa mai üléséből kifolyólag az iskolák építésére vonatkozólag meghirdette a pályázatot és az árlejtést igen rövid időn belül, már e hó 14 én tartják meg.

— **A villanylámpák szaporítása.** Rákossy Gyula rendőrkapitány tekintettel arra a körülményre, hogy a püspöki parkban alkalmazott villanylámpák ugy közbiztonsági, mint közérkeles szempontból célszerűnek bizonyultak, ma új előterjesztést tett a városhoz a villanylámpák szaporítása tárgyában. A rendőrkapitány még 4 kisebb lámpát kér a püspöki park 4 sarkára és néhány lámpát a szalma piacra. Rákosi előterjesztését e havi közgyűlésen tárgyalja a város képviselőtestülete.

— **Elmaradnak az ezidei ellenőrzési szemlék.** A katonaviselt embereket érdeklő hír érkezett ma Csanádvármegye alispáni hivatalához. A honvédelmi miniszter arról értesítette mai leiratában Csanádvármegye alispánját, hogy ez idén ugy a közös hadseregbeli, mint a honvédségi ellenőrzési szemlék nem fognak megtartatni. A szokásos tiszti bemutatkozások azonban meg fognak tartatni s ezek idejét rendeletileg fogja tudatni a honvédelmi miniszter.

— **Az izraelita egyházból.** Az izraelita egyház az őszi nagy ünnepek alkalmából már megkezdte az imaszékek hasznosítását. Az imaszékek tulajdonosoknak pedig kiküldötte a templomi belépő jegyeket, mert ez évben jegy nélkül a templomba senkit be nem engednek. Továbbá tekintettel a templom szűk méreteire, egy egyén csak egy imaszéket vehet igénybe. Azon imaszékek tulajdonosok, kik jegyet nem kaptak, azok jegyekért délelőtt 10—12 óráig és délután 3—5 óráig jelentkezhetnek a hitközség jegyzői irodájában. Ugyanezen időben bérelhetők a még meglévő imaszékek is.

— **Makóváros műszaki rajzója.** Makóváros mérnöki hivatala a fel-

halmozódott munkák miatt igen nagy szükségét érezte egy műszaki rajzoló felvételének, azért a városi tanács, amint megirtuk, ennek az állásnak betöltésére pályázatot hirdetett. A beérkezett több pályázó közül erre az állásra ma Galambos Ignác dr. polgármester Kovács Gyula zsolnai lakos műszaki rajzólót nevezte ki.

— **Lesz mázsza a gabonapiac.** Többször megemlékeztünk arról, hogy a gabonapiac az ürmértékek használata sok visszaélések képezi alapját. Ez a körülmény még június havában arra indította Vigh Pál városi képviselőt, hogy indítványt adott be Makóváros képviselőtestületéhez a gabonapiac egy mázsza felállítására tárgyában. A képviselőtestület annak idején egyhangúlag magáévé tette az indítványt, de a mázsát a tanács még a mai napig sem állította fel. Minthogy azonban ennek a mázsának felállítását többen sürgették, azért Makóváros tanácsa mai üléséből kifolyólag utasította Pákh Kálmán városi gazdasági szaktanácsost, hogy a gabonapiac a kerekeken mozgó mázsát haladéktalanul állítsa fel.

— **Uj rendőrkapitányi fogalmazó.** Dominusz Kornél rendőrkapitányi fogalmazónak Makóváros képviselőtestülete augusztus havi közgyűlésében egy évi szabadságidőt engedélyezte, hogy egy évi önkéntes katonai szolgálatának eleget tehessen. Az október hó elsejével megüresedő állásra Rákossy Gyula rendőrkapitány Tóth Béla jogszigorút helyettesítette, miről a képviselőtestülethez jelentést tett.

— **Cigányháboru a Honvédban.** Véres cigányháboru volt tegnap este a Honvédban. Barta Anice honvédi cigánylegény, aki egyébként jó ismerőse a makói rendőrségnek, fél-napi koreszmázás után részegen bandukolt putrijaik felé. Szembejött vele Sirok Mihály szintén zenész. A két cigánylegény szűknek találta az utcát s egyik a másikat kezdte kitessékelni az utcából. Persze veszekedés lett a dologból, melynek folyamán mindkét cigánylegény válogatott honvédi szitkokat szórt a másik fejébe. A veszekedés vége az lett, hogy Barta Mihály egy ócska beretvát rántott elő s azzal ugy összevagdalta Sirok Mihályt, hogy az összesen s eszméletlenül rogyott össze. S sulyosan sebesült cigánylegényt a kórházba szállították, míg támadóját a rendőrség vette pártfogásába.

— **Birtokváltások.** Kopjás János s neje Vig Mária megvette Szabó György 104 négyszögöl területű lesibeli szőlőföldjét 1664 koronáért. Bakó József megvette Vas Antal házát 5250 koronáért. Juhász Julianna megvette Nagy Antal Hajnal-utca 1656 számú házát 11000 koronáért. Banyó Istvánné Szentpéteri Julianna megvette Csertus Károly s neje Vigh Julianna 389 számú házát 3800 koronáért.

— **Büz a „Korona“ udvarán.** Nem egyszer, de számtalanszor képezte panasz tárgyát, hogy a Korona kávéház udvarán felgyülemlett erjedő anyagok megfertőztetik a főtér levegőjét és a Korona udvarában levő istállókból kifolyó szennyvizek kellemetlen büzt terjesztenek. Nagy István városi képviselő most ezen az állapoton akként akar javítani, hogy indítványt adott be a városnak, melylyel azt célozza, hogy a Korona udvarán levő istálló kitelepíttessenek. E fölött az indítvány fölött a legközelebbi közgyűlésén fog határozni a város képviselőtestülete.

— **Adót a pezsögőre.** Sátoraljujhely a pezsögöt meg szeretné adóztatni, azt kérde most tőlünk, hogy a pezsög

megadóztatására vonatkozólag van e szabályrendeletünk. A tanács felvilágosításául azt fogja közölni, hogy nálunk még nem gondolnak a pezsögők megadóztatására.

— **Gépközelők és kazánfűtők vizsgálója.** A gépközelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden szeptember hó 22 napján délelőtt 9 órakor a szegedi felső iparis-kolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Boldogasszony-sugárút 18.) beküldendők.

— **Meghívó.** A makói összes szervezett ipari munkások 1912 szeptember 8-án (Kisasszony napján) a „Korona“ szálloda emeleti dísztermében Kolompár Béla zenekarának közreműködése mellett az alakítandó „összmunkás dalárda“ alapja javára aranyhal-halászat és amerikai árveréssel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépődíj személyenként 1 korona 40 fillér. Családjegy 3 korona 20 fillér.

A megcsalt apa öngyilkossága

Battonyiak pöre a törvénytörésben.

Fiatal battonyai kereskedőnek, Klein Adolfnak és büntársának, Arva Balázs battonyai gazdálkodónak büntnyűjét tárgyalta szerdán a szegedi törvénytörés. Az a vád Klein ellen, hogy Arvaival szövetségbe, kifosztotta ennek apját, akit ezáltal az öngyilkosságba kergettek.

Klein Adolfot csalással és okirathamisítással vádolta az ügyészség. Büntársa Arvai Balázs battonyai földbirtokos. A csalást és okirathamisítást a fűszerkereskedő azáltal követelte el, hogy június huszonegödikén Arvai Mihály nevét ráhamisította egy tizenkétezer koronás nyugtára amellyel azt igazolta, hogy a pénz, mellyel Arvainak tartozott, megfizette. A nyugtát két tanuval aláírta. Azután elmenyugtát állított ki és azt Arvai Mihálynak saját fiával, Arvai Balázssal becsempesztette az öreg lakására. Ugyanezen a napon az öreg Arvai Mihály, akinek már annyit zaklatást kellett kiállania a tartozások miatt, felakasztotta magát.

A vádirat felolvasása után Klein mondta el védekezését. Előadta, hogy a múlt év júniusában elárverezték Arvai Balázs két hold földjét és házát. Az öreg Arvai nagyobb összeg erejéig érdekelt volt a tönkrement fiáért és hamarosan őt is perelni kezdték a hitelezők. Neki is tartozott kétezernégyszáz koronával az öreg Arvai árúért. A hitelezők végrehajtási kérvényei júliusban már tömegesen érkeztek Arvai ellen és ekkor hozzáfordult tanácsért. Azt mondta neki, adja el harmadik hold földjét és akkor vége lesz a sok kellemetlenségnek. Néhány nap múlva azzal ment Kleinhez az öreg Arvai felesége, hogy vegye meg a földet harminchétezer koronáért.

Készpénzt ekkor ötszáz koronát fizetett Arvai Mihálynak, a hátralévő összegre vonatkozólag úgy egyeztek meg, hogy Klein kifizeti belőle az ingatlanra bekebelezett adósságokat, a többi pedig július 20-ikán irták alá és július 21-én már megtörtént a birtokosere telekkönyvi betáblázása is. Július 29-én az öreg ember hirtelenül meghalt, de amint a nyugtát is tanuskodnak róla, az 4200 koronát, a mit az adósságok kiegyenlítése után fizetnie kellett az ingatlan vételárban, azt ő már előbb átszolgált. Az összegről 500 koronás kötelezvényt adott, 400 koronát készpénzben kiegyenlített és a hátralévő 2600 koronát levonta, mert azzal előbbirt tartozott neki az eladó. A nyugtát nem az öreg jelenlétében és nem az ő házában írta alá a rajta szereplő

két tanuval, hanem a saját boltjában de szándékában volt, hogy a tanukkal másnap elmegy az öreghez és igazoltatja az aláírást. Ez azonban nem történhetett meg, mert közbejött az öngyilkosság.

Arvai Balázs azt vallotta, hogy az ellenyugtát Klein adta neki, hogy csempézsze be az apja szekrényébe. Ő ezt meg is tette, mert Klein azt ígérte neki, hogy a pénzen megosztottnak.

A két vádlott kihallgatása egész délelőtt tartott. Délután kihallgatták a tanukat. Az öngyilkosságba kergetett gazda rokonsága Kleint okolta azért, hogy az öreg gazdálkodó öngyilkos lett. Egyik tanu azt vallotta, hogy Klein tervszerűen fosztotta ki az öreg Arvait.

Itélehozatalra ma nem került sor. A tárgyalást október negyedikére a bizonyítás kiegészítése céljából elnapolta a törvénytörés.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken az énekes személyzet bemutatkozása a 85-ik gyalogezred zenekarának közreműködésével — teljesen új diszletekkel és jelmezekkel! „Leányvásár“ nagy operett.

* **Katonahangverseny a színházban.** A színház katonai zenekara ma érkezett meg Makóra s ma este gyönyörű hangversenyt rendezett a színházban. Igazán pompás dolog volt s nagyszerű műélvezetet ígér ez a pompás zenekar, mely ma esti bemutatkozása után, azt a reményt kelti bennünk, hogy az idén színre kerülő operettek a legkitűnőbb operettelőadások lesznek színházunkban. Az eddigi siralmas zenekarok után örömmel látjuk ezt az erős, harmonikusan működő, kitűnően fegyelmezett zenekart, melynek elsőrangú ma esti hangversenye igazán nagy élvezetet szerzett a színházlátogató közönségnek.

Kiadó föld.

A csanádpalotai állomás átellenében levő, Görbe János-féle **53 kishold szántóföld** hagyma alá haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Kecskeméty Károlyfalj Makón, Hunfalvy-u. 2537. sz. a. 745

A csanádpalotai határban, de a magyarcsanádi vasuti órház mellett **9 és fél** katasztrális hold levő szántóföld, esetleg hagyma alá is, haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet:

Dr. Kiss Pál, makói ügyvéddel.

Elveszett nagykabát.

A földéaki vásár alkalmával Takács Ferenc földbirtokostól két ökröt vásároltam, miközben nagykabátom a kocsián maradt. Megtalálót kérem, hogy kabátomat Szöll József Hold utcai építőmester urhoz legyen szives szállítani. Kiss Ferenc Hódmezővásárhely, Damjanics-utca I. kér. 4. sz.

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házi-szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, életet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számtalan hálairat bizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárban.

Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona. Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Kiadó föld.

A Rákosi ut mentén Nagy Mihály szomszédságában Mészáros István féle öt köblös tanyaföld akart tanya épületek akár a nélkül hagyma alá haszonbérbe kiadó. Értekezni a tulajdonos Márton Antallal özv. Apjok Jánosné rákosi utmenti tanyáján. 746

Hereföld

két évre, hagymának kiadó. Többféle idejű hizónak való fias koca eladó. Értekezni lehet Ratkai Ferencnél, 66. Járandó szám alatt a 733 belső nyomáson.

Eladó föld.

A nagylaki határban, az állomás és a város **17 nagylánc föld** között. szabaddéből eladó, vagy esetleg hagyma alá, vagy tavaszi alá kiadó. Értekezni lehet Makón, Tulipán-u. 22. sz. a. Bandula Jánosnéval.

Makó város legkellemesebb szórakozó helye a

KORONA-SZÁLLÓ

KÁVÉHÁZA, ÉTTERME ÉS KERTHELYISÉGE.

Kávéháza teljesen ujonnan, a legmodernebb kényelemmel berendezve a legkedveltebb találkozó helye az uri közönségnek és családoknak.

Kitünő konyha, kiváló borok, minden időben frissen csapolt udvari sör. --- Színház után friss vacsora.

Tisztelettel: KEMÉNY BÉLA vendéglős.

Tubarózsa-krém és az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-rózsaszappan, 50 fillér. — Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salófor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill. Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kocillia szőlőmoly és gyümölcs féreg irtó anyag, egyszeri permetezéssel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszerárjában
M A K Ó N. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!
Telefon-szám: 127. Telefon-szám: 127.

Meglepő ujdonság!
Facimbalom (Xilophon.)
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wagner a „Hangszer-Király“
országszerte elismert elsőrendű hangszerárjában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás: Figyeljen a pontos címre.

Ujdonság! Tündérharangok!
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüst-fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona

Wagner a „Hangszer-Király“
országszerte elismert elsőrendű hangszerárjában, Budapest, József-körút 15. szám alatt. Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai:

Lüster felöltők	II. 12. K-tól.	Női ingek	1.70 K-tól
Lüster „	I. 15. — „	Háló kabátok	1.80 „
Delén bluzok	3. — „	Női nadrágok	1. — „
Himzett „	3.90 „	Fűző védő	III. 1.20 „
Csipke „	5. — „	Fűző védő	II. 2.40 „
Párnák „	1.70 „	Fűző védő	I. 3. — „
Paplan lepedők	5. — „		

Szigoruan szabott árak!

Selyem,
Batiszt,
Schiffon és
Lüster alsók!

Csecsemő kelengyék! Keresztelő párnák! Fejkötők! Pique paplanok!

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Király Lajos áruházában

a következő nyári árak a szezon előrehaladottsága miatt leszállított árban vásárolhatók:

Lüster kabátok II koronától.	Schiffon	70
Mosó bluzok	Jó mosó pongyola	7—
Szövet bluzok	Aljak	5—
Himzett batiszt	Selyem alsók	8—
Csipke	Schiffon	2-80
Himzett fűzővédő		

Női ingek, háló kabátok, nadrágok, igen olcsón.

Leány lüster ruhák!

Szabott ár!

Használt üvegfal Lapkihordó-fiuk

kerestetik megvételre. Cim a kiadóhivatalban.

felvételnek a kiadóhivatalban.

Megérkezett!

500 drb. lendamaszt abrosz, ára	3, 6, 8, 10 korona.
200 drb. lendamaszt milyő, ára	90 fillér.
Férfi ingek, fehér és színes	1-50, 2, 3 korona.
Gallérok darabja	20 fillér.
Arcfátyol métere	20
Himzések métere	15, 20, 30 „
Női keztük párja	30 „
Valódi francia selyem batiszt	50, 70, 80 „
Angol mosó zefírek	70, 80, 90 „
Remek női ruhaszövetek	60 fillértől 5 koronáig.
Férfi ruhaszövetek	3 koronától 6 koronáig.
500 tucat vászonzebkendő, melynek ára 5 korona volt, tucatja 2-30 korona. — Valamint a még itt felnem sorolt különböző cikkek rendkívüli olcsó árban.	

ALKALMI ÁRUHÁZ Kossuth-szoborral szemben.

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés« gyógyszertára

M A K Ó N, Szegedi-utca.

„Sándor-féle Ibolya-krém.“ Főlmulthatatlan szer az arc és kéz ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolítja az arcról mindennemű pattanást, bőrtakát, szeplőt, májfoltot és a bőrnek fehér és üde színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.“ Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitűnő illatu. Az Ibolya-krém hatását tetemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.“ A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó viz.“ Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájviz.“ Meggátolja a fogak lazulását és fogkő képződést, üdítőleg hat a szájizre, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájszagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.“ Kitűnő összetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvja a hajat mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin“ poloskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló fecskendő 40 fill.